

Historia zwykłych ludzi, którzy zmienili świat. Narodowy Instytut Dziedzictwa otworzył wyjątkową wystawę o cichych bohaterach Stoczni Gdańskiej

6 lipca Narodowy Instytut Dziedzictwa otworzył wyjątkową wystawę poświęconą historii Stoczni Gdańskiej widzianej oczami uczestników strajków z 1980 roku. Wystawa „Stocznia ludzi! Stocznia 1980 – historia zwykłych ludzi, którzy zmienili Polskę, Europę i świat” to artystyczna instalacja oparta na archiwalnych zdjęciach Stoczni i Stoczniovców, która oddaje swoim charakterem atmosferę 1980 roku.

Stocznia ludzi – wielka historia w małych obiektach

Na początku lat 80. Stocznia Gdańska przestała być jedynie wielkoskalowym zakładem przemysłowym, w którym w szczytowym momencie pracowało 17 tysięcy osób. 14 sierpnia 1980 roku zakład stał się centrum strajku, który szybko rozlał się na pozostałe części kraju. Dzięki odwadze i nieustępliwości pracowników Stoczni Gdańskiej, którzy stanowczo sprzeciwili się łamaniu praw obywatelskich w Polsce, ówczesne władze były zmuszone podjąć negocjacje. Rezultatem tej pokojowej rewolucji, opierającej się na rozmowach i szukaniu kompromisu, było powstanie legendarnej „Solidarności” oraz podpisanie przez rządzących porozumienia ze strajkującymi. Tamte wydarzenia sprawiły, że do dziś, na całym świecie, Stocznia Gdańska jest symbolem przemian społecznych i politycznych, które zmieniły bieg historii.

– *To wszystko nie miaoby szansy się wydarzyć, gdyby nie ludzie – stoczniovcy, którzy znaleźli w sobie odwagę i determinację do walki o lepsze jutro. To właśnie oni są bohaterami naszej wystawy. Prezentując fotografie robotników, suwnicowców czy inżynierów pracujących w Stoczni, chcemy przybliżyć szerszej publiczności postacie zwykłych ludzi, z których każdy w jakiś sposób dał swój wkład w wielką historię. Historia Stoczni Gdańskiej pokazana z perspektywy ludzi, którzy byli częścią tych wydarzeń, staje się jeszcze bardziej poruszająca – mówi **Bartosz Skaldawski**, Dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa. – *Lokalizacja wystawy nie jest przypadkowa. Dzięki umiejscowieniu instalacji w witrynie Instytutu chcemy dotrzeć nie tylko do odbiorców, którzy interesują się dziejami Stoczni, ale dotrzeć do setek osób, które codziennie przechodzą warszawską ulicą Kopernika by pokazać te wydarzenia z nowej perspektywy – dodaje.**

Stoczniovcy klimat w budynku Instytutu

Cała ekspozycja przywołuje klimat Stoczni w latach 80. XX wieku. Architekt Piotr Lewandowski oparł ją na oryginalnych telewizorach na jakich ludzie na całym świecie śledzili stoczniovcie wydarzenia i charakterystycznej dla stoczni blasze i płytach chodnikowych”

– *Ikoniczne modele telewizorów prezentują postaci Stoczniovców, w wielu przypadkach dotąd mało znanych ludzi, którzy odegrali znaczące role w walce o wolność Polaków. Nie zapominamy o nich, dlatego wstawiliśmy ich oblicza na ekrany domowych odbiorników, tak jak dziś podziwiamy w ten sposób współczesnych bohaterów. Tło wystawy stanowią charakterystyczne dla Stoczni Gdańskiej blacha trapezowa i płyty chodnikowe. Cała ekspozycja to architektoniczna refleksja nad sierpniem 1980 roku – tłumaczy **Piotr Lewandowski**, architekt i twórca ekspozycji.*

Uchwycone w obiektywie

Zdjęcia zaprezentowane na wystawie „Stocznia ludzi! Stocznia 1980 – historia zwykłych ludzi, którzy zmienili Polskę, Europę i świat” pochodzą m.in. ze zbiorów Europejskiego Centrum Solidarności. Odwiedzający mają okazję przyjrzeć

się uchwyconym przez aparat bohaterom Stoczni w czasie strajkowych działań, na gorąco – idących w pochodzie, obradujących przy stole negocjacyjnym lub żywo przemawiających wśród tłumów.

Wystawa prezentuje także fotografie pochodzące z Galerii Kosycarz Foto Press, która udostępniła m.in. prace wykonane przez dwóch znamienitych gdańskich fotografów i fotoreporterów, ojca i syna – Zbigniewa i Macieja Kosycarzów. Zbigniew całe życie poświęcił dokumentowaniu Wybrzeża i jego historii, dzięki czemu stał się jednym z najbardziej rozpoznawalnych fotoreporterów tego regionu. Maciej odziedziczył po ojcu miłość do fotografii, co w 1996 roku skłoniło go do założenia agencji fotograficznej, która funkcjonuje z sukcesami do dziś. Chwile uwiecznione przez obu twórców można dziś podziwiać na wystawie w Narodowym Instytucie Dziedzictwa.

Gazeta Stoczniowa

Wystawie towarzyszy drukowana gazeta stylizowana na prasę sprzed czterdziestu lat. Jej treść stanowią historie bohaterów Stoczni – pracowników, którzy we wspomnieniach przywołują czasy strajków. W swoich opowieściach mówią o strachu, niepewności, ale też o wielkiej nadziei i poczuciu wspólnoty, jaka wtedy łączyła protestujących Stoczniowców. Teksty zostały uzupełnione o fotografie, które można odnaleźć także na wystawie.

Materiał został zrealizowany przez narodowy instytut dziedzictwa, przy wsparciu partnerów: Europejskie Centrum Solidarności, Instytut Dziedzictwa Solidarności, Instytut Kultury Miejskiej W Gdańsku, Grupa „Metropolitanka”, Stowarzyszenie Strażników Pamięci Stoczni Gdańskiej, Stowarzyszeniu Arteria. Informacje i cytaty zawarte w historiach bohaterów zostały zaczerpnięte z materiałów udostępnionych przez ww. Instytucje oraz dzięki uprzejmości i wsparciu samych bohaterów lub ich bliskich.

Ekspozycję „Stocznia ludzi! Stocznia 1980 – historia zwykłych ludzi, którzy zmienili Polskę, Europę i świat” można oglądać codziennie w witrynie Narodowego Instytutu Dziedzictwa przy ul. Mikołaja Kopernika 36/40 w Warszawie. Ze względu na międzynarodowy charakter przekazu wystawa i gazeta zostały przygotowane w języku polskim i angielskim.

Zapraszamy także na stronę internetową: www.gdansk-shipyard.nid.pl

***

Narodowy Instytut Dziedzictwa to państwowa instytucja kultury, będąca eksperckim i opiniodawczym wsparciem dla Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Misją NID jest tworzenie podstaw dla zrównoważonej ochrony dziedzictwa kulturowego w celu jego zachowania dla przyszłych pokoleń poprzez wyznaczanie i upowszechnianie standardów ochrony oraz konserwacji zabytków, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie wartości i zachowania dziedzictwa kulturowego, a także gromadzenie i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie.

Kontakt dla mediów:

Paulina Soboniak, Narodowy Instytut Dziedzictwa, psoboniak@nid.pl, tel.: 22 826 02 39

Małgorzata Grzegolec, 38 Content Communication, Malgorzata.grzegolec@38pr.pl, tel.: 509-453-985